

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Sanja Pavlović, Milena Vasić, Nadežda Budimović, Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Jelena Petković, Filip Švarn, Ana Martinoli, Tamara Skrozza i Zlatko Čobović, na sednici održanoj 28. 5. 2026. godine, jednoglasno donosi

ODLUKU

Tekstom „Kako je formiran mehanizam za obračun s konkurencijom pod plaštom ‘civilnog društva’”, objavljenim 27. marta 2026. godine, portal „Kurir.rs“

1.prekršio je tačke 1 i 2 Poglavlja I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara i novinarki Srbije o obavezi novinara/novinarki da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izveste o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda koje propisuje Kodeks, kao i da prave jasnu razliku između činjenica koje prenose, komentara, pretpostavki i nagađanja,

2.prekršio je tačku 2 Poglavlja II (Nezavisnost od uticaja), po kojoj ekonomski i politički interesi izdavača ne smeju da utiču na uređivačku politiku na način koji bi za posledicu imao netačno, pristrasno, nepotpuno i neblagovremeno informisanje javnosti,

3. prekršio je tačku 3 Poglavlja V (Poštovanje dostojanstva) o obavezi novinara/novinarki da poštuju princip nenanošenja štete ugledu i dostojanstvu ličnosti i da ne učestvuju u širenju neistina ili kontinuiranom zlonamernom narušavanju reputacije osoba o kojima izveštavaju,

4.prekršio je i tačku 3 Poglavlja VIII (Odnos prema izvorima), po kojoj su novinari/novinarke dužni da konsultuju što više izvora.

Nalaže se portalu „Kurir.rs“ da odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti

OBRAZLOŽENJE

Direktor Beogradskog centra za bezbednosnu politiku Igor Bandović podneo je žalbu zbog, kako je naveo, ozbiljnih povreda Kodeksa novinara i novinarki Srbije u navedenom tekstu, u kojem se organizacije civilnog društva, uključujući i BCBP, dovode u vezu sa navodnim „mehanizmima za obračun s konkurencijom“. „U tekstu se iznose teške optužbe koje impliciraju postojanje organizovanog i koordinisanog delovanja sa ciljem obračuna sa konkurencijom, bez iznošenja konkretnih dokaza, činjenica ili proverljivih izvora. Takve tvrdnje su predstavljene kao činjenice, čime se krši osnovni princip istinitog i nepristrasnog informisanja. Posebno je problematično što se ključne optužbe zasnivaju na neimenovanim

izvorima („sagovornici bliski institucijama“), bez dodatne i nezavisne potvrde informacija, što je neprihvatljivo kada se iznose optužbe koje mogu naneti ozbiljnu reputacionu štetu”, istakao je, između ostalog, u žalbi, dodajući da BCBP-u nije pružena mogućnost da odgovori na ove navode pre objavljivanja teksta, kojim je prekršeno više tačaka iz poglavlja: Istititost izveštavanja, Nezavisnost od pritiska, Odgovornost novinara, Poštovanje dostojanstva i Odnos prema izvorima.

U odgovoru na žalbu, advokat redakcije ukazao je na to da su navodi iz žalbe činjenično netačni i da predstavljaju pokušaj izvlačenja spornog teksta iz konteksta, budući da je reč o jednom od nekoliko članaka koji su objavljeni na temu studije koju je BCBP objavio u februaru, a u kojoj je, uz ostale medije, i „Kurir” optužen da širi prorusku propagandu, te da izveštava neobjektivno i neprofesionalno, što redakcija smatra notornom neistinom. Tekst na koji se žalba odnosi u prvoj rečenici sadrži link ka članku objavljenom 25. marta, koji se odnosi na taj „lažni izveštaj BCBP”, a narednog dana je objavljena i šira analiza, tako da je ovaj tekst samo dalja razrada istraživanja „Kurira”. BCBP nije podneo žalbe protiv prva dva članka, u kojima se, između ostalog, ukazuje na to da je krišom promenio već objavljenu studiju i na drugačiji način odredio metodologiju, ulogu kompanije PIKASA u pripremi studije, period istraživanja, a da zaključci i analize nisu promenjeni, tako da nema povrede istinitosti izveštavanja. „Predmetni članak ima relevantnu, jasnu i dovoljnu činjeničnu osnovu, a žalitelju smetaju vrednosni zaključci koji upućuju na činjenice”. Žalba je, isitče se, neosnovana, reč je o pokušaju cenzure i uticaja na izveštavanje medija.

Komisija je saglasna sa ocenom advokata redakcije da je rad nevladinih organizacija u demokratskom društvu tema od velikog javnog interesa, kao i da su i one dužne da istrpe kritiku svog rada. Ta kritika, međutim, kao i u svim drugim slučajevima, mora biti argumentovana, zasnovana na proverenim i pouzdanim informacijama iz relevantnih izvora, čega u spornom tekstu nema.

Tekst na koji se BCBP žali predstavlja konstrukt koji čitav niz organizacija civilnog društva, organe Evropske unije i konkurentske medije targetira kao mehanizam za obračun s poslovnom konkurencijom iza kojeg stoji Dragan Šolak. Pritom se, umesto dokaza, nude fraze poput onih „već smo ranije razotkrili”, ali bez jasno predstavljenih činjenica i izvora.

U odgovoru advokata „Kurira” navode se prethodni tekstovi koji se bave istraživanjem BCBP, koje se odnosilo i na „Kurir” i ukazuje na to da se BCBP nije žalio na prva dva teksta, koji su, kako tvrdi, deo iste serije tekstova. Po mišljenju Komisije, verovatno zbog toga što u tim tekstovima nije bilo prekršaja Kodeksa. Oni su napisani korektno i argumentovano i predstavljaju legitiman odgovor na nalaze koji se direktno tiču „Kurira”.

U ovom slučaju, međutim, sam tekst, sem što se u uvodu u podseća na prethodne tekstove, nije u direktnoj vezi sa istraživanjem BCBP-a na koje je „Kurir” reagovao, već se taj „napad na ‘Kurir’” tretira kao dokaz da u nevladinom sektoru postoji mehanizam za obračun sa konkurencijom.

U ovom tekstu su spekulacije predstavljene kao činjenice u pokušaju da se pod plaštom društvene analize, organizacije civilnog društva i pojedini mediji predstave kao generatori sukoba, blokada i pritisaka, a da nijednom od njih nije data mogućnost da odgovori na optužbe.

Članovi Komisije imaju razloga da veruju da su na ovako pristrasno i neprofesionalno izveštavanje uticali interesi izdavača medija, koji je bio pogođen prethodnim istraživanjem BCBP-a.

Takođe, Komisija smatra da je tekstom prekršena i odredba koja se odnosi na princip nenanošenja štete, odnosno nenarušavanja reputacije i ugleda. Iako se ovo pravilo pre svega odnosi na ljude o kojima se izveštava, Komisija je prilikom odlučivanja o nekim prethodnim žalbama, zauzela stav da se može primeniti i na organizacije, budući da i one mogu trpeti reputacionu štetu zbog ovakvih tekstova.

Beograd, 28. 5. 2026.

Predsedavajuća

Nadežda Budimović